

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17,50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-62. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, sobota 16. avgusta 1941-XIX

Cena posamezni številki 0'60

Skupščina Zveze industrijcev

V četrtek dopoldne je bil v sejni dvorani Trgovinsko-industrijske zbornice v Ljubljani občni zbor Zveze industrijcev, katerega so se udeležili predstavniki 43 včlanjenih podjetij.

Predsednik Avgust Praprotnik je pozdravil predsednika Zbornice za TI Čeča, predsednika častnega sodišča Zveze industrijcev dr. Windischerja, predsednika Društva industrijcev in veletrgovcev Lavriča, zastopnike tiska in članstvo ter prebral pozdrav Visokemu Komisarju, ki se glasi:

Ekse. Emilio Grazioli, Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino. Člani Zveze industrijcev, zbrani na svoji letni skupščini, Vas prosijo, da sprejmete izraze njihovega spoštovanja ter hvaležnosti

za posebno zanimanje, ki ga posevčate perečim gospodarskim vprašanjem Ljubljanske pokrajine.

Predsednik Karel Čeč je pozdravil skupščino v imenu Zbornice za TI ter želel Zvezi, ki tesno in vneto sodeluje z zbornico, najboljši uspehe pri njenem delu.

Pred prehodom na dnevni red je skupščina počastila spomin med letom umrlih članov Zveze: Miloša Hribernika, Frana Batjela, Feliksa Stareta, Antona Tavčarja, Frančiške Goričar, Viktorja Golla in Cecilije Klimanek.

Prvi dve točki dnevnega reda sta bili poročilo predsednika Avgusta Praprotnika ter poslovno poročilo, ki ga je podal generalni tajnik dr. Adolf Golia.

nem razmerju. Senčna stran novega tečaja se je pa pokazala v tem, da so imela mnoga podjetja v času, ko se je določil nov tečaj, znatne gotovinske zneske v lirah, ki so jih sprejela v plačilo po prejšnjem nižjem tečaju. O vprašanju povrnitve na ta način nastale škode je razpravljala posebna komisija, vendar končna odločitev še ni padla. Izgledi za zadovoljivo ureditev tega vprašanja žal niso baš najugodnejši, vendar se bomo še nadalje prizadevali, da se nezakrivljena škoda, ki je nastopila zaradi spremembe lirskega tečaja, povrne.

Iz poslovnega poročila boste razvideli, da smo izgubili večino naših industrij, mnogo po številu in še več po velikosti. S tem se obično prizadete tudi Zveze in finance ter bomo morali razpravljati o ukrepih radi osiguranja proračunskega ravnovesja. V zvezi s tem naj pa ugotovimo, da se delo naše pisarne zaradi okrnitve članstva zaenkrat ni bistveno zmanjšalo. Baš v zadnjem času je bil naš urad prezaposlen z zbiranjem raznih podatkov, tako n. pr. glede preskrbe s surovinami, glede terjatev izven ozemlja Ljubljanske pokrajine, kakor tudi s sestavljanjem raznih spomenic in poročil

za Visoki Komisarjat ter za druga službena mesta.

Zavedati se moramo, da bo bližnja bodočnost težka. Dokler bo trajalo vojno stanje, se bo morala naša industrija boriti še z velikimi težavami. Včasih smo imeli težke brige s prodajo izdelkov. Danes, ko skoraj vsega blaga več ali manj primanjkuje, teh skrbi nimamo. Zato so pa tem večje naše skrbi glede preskrbe s surovinami in materialom. Potrebni bodo vsi naši naporji in uporabi bomo morali vse svoje sposobnosti, da preuredimo sedanje težave ter vzdržimo, dokler ne pride gospodarstvo zopet v normalno stanje.

V sedanjih težkih časih nam je močna in strnjena organizacija še potrebnejša kot kdaj prej. Zato zaključujem to svoje poročilo z apelom na vse ugledno članstvo, da nam ostane tudi v sedanjih težkih prilikah zvesto, da z nami v interesu skupnosti, kakor tudi v svojem lastnem interesu tvorno sodeluje ter da doprinese za našo organizacijo, ki si je pridobila tekom svojega preko dvajsetletnega obstoja vsepovsod lep ugled in sloves, tudi potrebne materialne žrtve.

ravnateljstvo. Prvotna lestvica teh kontrolnih pristojbin ni odgovarjala interesom naše lesne stroke. Prenizka pristojbina za izvoz okroglega lesa je ogražala preskrbo naših žag s surovino. Na drugi strani so pa previsoke pristojbine za nekatere vrste lesa, zlasti za tesane trame ter za rezano bukovino, ogražale možnost izvoza. Po ponovnih posvetih v okrilju našega lesnega odseka smo predložili utemeljene izpreminjevalne predloge, ki so se s strani Visokega komisarjata v znatni meri upoštevali ter nova lestvica kontrolnih pristojbin za les prilično ustreza tako interesom lesne proizvodnje, kakor tudi interesom lesnega izvoza. V našem lesnem odseku smo se še posebej bavili z vprašanjem monopolizacije izvoza drv. Predlagali smo, da naj se dovoli prost izvoz proti temu, da se določi tudi za izvoz drv primerna kontrolna pristojbina, kakor so se take pristojbine že določile za ostale vrste izvoznega lesa. Visoki Komisarjat je ta naš predlog usvojil ter se je z dnem 31. julija t. l. uknila monopolizacija izvoza drv, kakor tudi celuloznega lesa ter je od tega dne dalje zopet dovoljen neposreden izvoz drv in celuloznega lesa proti plačilu primerne kontrolne pristojbine.

Položaj gradbene industrije

ter industrije gradbenega materiala je v glavnem odvisen od razvoja gradbene delavnosti, katera s svoje strani zavisí od obsega javnih del ter od finančne zmoglosti zasebnih naročiteljev gradbenih del. Tu igra svojo vlogo tudi vprašanje deblokiranja vlog pri denarnih zavodih ter zlasti pri Poštni hranilnici. Od 27 industrijskih opekarn, ki so obstojale na ozemlju bivše Slovenije, jih je ostalo na ozemlju Ljubljanske pokrajine le 7. Ker je odpadla preje zelo občutna konkurenca vodinskih opekarn, so izgledi naše opekarniške industrije v toliko ugodnejši. Kakor že omenjeno, je odvisno od bodočega obsega gradbene delavnosti, da li bodo mogle naše opekarne še nadalje obdržati obseg svojega obratovanja. Industrija ostalega gradbenega materiala je imela v zadnjem času precejšnje težave glede preskrbe s cementom, ki ga dobiva iz cementarne Trboveljske premogokopne družbe. Nadejati se smemo, da se bo zagotovil uvoz zadostnih količin cementsa, pri čemer posebej naglašamo, da je z odredbo Visokega Komisarja odobrena carinska prostost, tako za cement, kakor tudi za apno. Ta stroka je prav občutno prizadeta, ker je zaenkrat izgubila svoja tržišča na nemškem zasadenem ozemlju ter v Hrvaški ter mora iskati novih možnosti za plasiranje svojih izdelkov.

V Ljubljanski pokrajini imamo dva

premogovnika,

ki prihajata v poštev za preskrbo industrije s premogom, namreč rudnik Trboveljske premogokopne družbe v Kočevju ter rudnik «Belokrajina» v Črnomlju. Razen navedenih rudnikov imamo v pokrajini še dva majhna premogovnika, ki pa spričo malenkostne dnevne proizvodnje za preskrbo industri-

Poročilo predsednika

Spoštovani gospodje! Odkar smo se zadnjič sestali na redni letni skupščini, so nastopili dogodki, ki so naše gospodarstvo do dna pretresli. S tem, da se je slovensko ozemlje razdelilo na dva dela, je bil prizadet našemu gospodarstvu težak udarec. Gospodarstvo Slovenije je bilo tesno med seboj povezano ter je tvorilo posebno gospodarsko enoto. Danes je ta enota pretrgana ter mora naše gospodarstvo pod težkimi okolnostmi iskati novih orientacij.

Ker smo bili mahoma odrezani od dosedanjih dobavnih virov za surovine, se je vprašanje preskrbe naše industrije s surovinami, ki nam je že preje povzročalo težke skrbi, še bolj zaostri. Storili ke skrbí, še bolj zaostri. Storili smo vse, kar je bilo v naših močeh, da se zagotove za naša industrijska podjetja potrebne surovine. Visoki Komisar, ki posveča temu vprašanju vso svojo pozornost, je dal ponovno zagotovilo, da je v tem pogledu vse potrebno ukrenjeno ter da obstoji na merodajnih mestih želja, da se poslovanje naše industrije ne le ne okrne, temveč da se industrijska delavnost po možnosti še poveča.

Skupno s Trgovinsko-industrijsko zbornico, s katero tesno sodelujemo v vseh perečih gospodarskih vprašanjih, si prizadevamo, da se omogoči vrnitev inventarja in ostalega premoženja, katero imajo nekatera podjetja na tujem ozemlju ter smo v tem pogledu v konkretnih primerih že dosegli pozitivne uspehe. Blagovna izmenjava z Gorenjsko in Štajersko, od koder dobiva naša industrija nekatere važne surovine in pomožna sredstva, se je deloma upostavila ter obstoje izgledi, da se bo sedanji le skromni obseg te izmenjave primerno povečal.

Naša prizadevanja gredo tudi za tem, da se doseže izplačilo naših terjatev na Hrvaškem in drugod. — V vseh teh ozirih smo zbrali obsežen statističen material ter ga predložili vsem pristojnim mestom. Medtem se je že uvedel klirinški promet s Hrvaško ter obstoje najboljši izgledi, da bodo terjatve naših podjetij napram odjemalcem v Hrvaški v kratkem likvidirane. Enako obstoje izgledi, da se bo v kratkem doseglo tudi plačilo terjatev, ki jih imajo naša podjetja na ozemlju Srbije.

Dogodki zadnjih mesecev so povzročili tudi občutno perturbacijo

naših financ. Na eni strani moratorij z vsemi nevšečnimi posledicami za gospodarsko poslovanje, na drugi strani pa vmesno razdobje z dvojno valuto ter z novo določenim tečajnim razmerjem med dinarjem in liro. V zvezi s tem je prišlo do znatnega porasta draginje. Priznati moramo, da se je končni tečaj za zamenjavo dinarja v lire določil v dokaj ugod-

Poslovno poročilo Oris industrije v pokrajini

Slavna skupščina! V dveh glavnih smereh se giblje delovanje naše organizacije, ki ima svoj delokrog začrtan v določbah Zakona o obrtih. Prva smer našega delovanja zasleduje zaščito interesov posameznega v Zvezi včlanjenega industrijskega podjetja. Sem spadajo ustna in pismena pojasnila in nasveti v vseh stvareh, ki so v zvezi s poslovanjem industrijskega podjetja, zlasti tudi sodelovanja pri urejanju mezdnih in ostalih vprašanj, ki se tičejo delovnega razmerja. Važna se nam zdi ugotovitev, da je naš neposredni kontakt s članstvom vedno tesnejši ter število predmetov, ki se obravnavajo po želji posameznih podjetij, v stalnem porastu. Druga, vsa važnejša in pomembnejša smer našega delovanja pa zasleduje vprašanja, ki se tičejo interesov celokupne industrije, ali pa vsaj skupnih interesov posameznih industrijskih panog. Tu gre zlasti za vprašanja, ki so v zvezi z državno gospodarsko politiko. Na tem polju svojega delovanja proučujemo osnutke raznih nameranih odredb ter podajamo izjave in stavljamo iniciativne predloge v cilju, da se zavarujejo upravičeni interesi industrije. Z zadoščenjem moramo ugotoviti, da se vedno redkeje dogaja, da se izda kaka važnejša odredba gospodarskega značaja, ne da bi se nam nudila prilika, da zavzamemo svoje stališče z vidika interesov industrijske proizvodnje.

Z zasedbo slovenskega ozemlja po italijanskih in nemških oboroženih silah ter z ustanovitvijo avtonomne Ljubljanske pokrajine je nastopil za našo industrijo povsem nov položaj. Vse, kar se je godilo pred zasedbo, spada danes v zgodovino. Zato se hočemo v

glavnem omejiti na poročilo o naših prizadevanjih v zadnjih mesecih. Predvsem pa naj prikažemo sedanji sestav industrije našega področja, kakor rezultira iz časne določitve mej Ljubljanske pokrajine, ter na kratko opozorimo na izgled glede poslovanja posameznih industrijskih panog pod sedanjimi gospodarskimi razmerami.

Zveza industrijcev je štela v začetku tekočega leta 407 članov. Po časni določitvi novih mej se je število naših članov zmanjšalo na 127. Po posameznih strokah so industrijska podjetja našega področja razdeljena kot sledi: lesna industrija in industrija lesnih proizvodov šteje 36 podjetij, gradbeno industrija in industrija gradbenega materiala 9 podjetij, rudarstvo 2 podjetji, kovinska industrija 11 podjetij, električna industrija 3 podjetja, kemična industrija 15 podjetij, papirna in kartonažna industrija 10 podjetij, usnjarska in čevljarska industrija 6 podjetij, tekstilna industrija 15 podjetij, hranilna industrija 14 podjetij in razne industrije 6 podjetij.

Kakor sledi iz navedenega razporeda, je na našem področju slej ko prej najmočnejše zastopana

lesna stroka,

če tudi je ostalo od 227 polnojarmentikov, ki so bili v pogonu na ozemlju bivše Slovenije, na področju Ljubljanske pokrajine le približno 55 polnojarmentikov. Po oceni našega lesnega odseka se je produciralo na žagah našega področja letno približno 210.000 m³ rezanega lesa igličarjev. Storilna sposobnost naših žag za rezani bukovij les se ceni na približno 60 tisoč kub. metrov letno. Proizvod-

nja tramov je iznašala približno 200.000 m³ letno. Letna proizvodnja železniških pragov se ceni na 150.000 komadov hrastovih in 250 tisoč komadov bukovih pragov, letna proizvodnja celuloznega in janskega lesa pa približno na 150.000 m³. Drv se more producirati na ozemlju Ljubljanske pokrajine po oceni našega lesnega odseka približno 400.000 m³, do čim se ceni prodaja na domačem trgu na približno 200.000 m³. Naša lesna stroka je bila težko prizadeta zaradi popolne stagnacije izvoza, ki je nastopila zaradi vojnih dogodkov ter je trajala več mesecev. Naša lesna podjetja so si prizadevala, da čim manj okrnejo svoje obratovanje, vendar so imela pri tem velike težave zaradi primanjlovanja obratnega kapitala. Izplačevanje klirinških dobroimetij se je prekinilo, denarni zavodi so ustavili vsako kreditiranje, dotoka novih plačil s strani kupcev pa ni bilo iz enostavnega razloga, ker je vsa izvozna kupčija popolnoma zastala. Izvoz našega lesa je že doslej vedno gravitiral v Italijo. Z navedbo stvarnih podatkov smo opozorili Ekse. Visokega Komisarja, da je potrebno dovoliti izvoz viška naše lesne produkcije na italijanski trg, ker spričo zadostne produkcije rezanega in tesanega lesa na ozemlju te pokrajine ni misliti na to, da bi moglo nastopiti pomanjkanje lesa na tem ozemlju, temveč se bodo navzlic izvozu brez nadaljnega krile vse lokalne potrebe in zlasti tudi potrebe za vojaške svrhe. Vprašanje našega lesnega izvoza se je končno uredilo na ta način, da so se po ukinitvi carinske meje določile za izvoz posameznih vrst lesa posebne kontrolne pristojbine, katere pobira carinsko

je ne prihajata v poštev. Že pri prvem sprejemu zastopništva Zveze industrijcev pri Visokem Komisarju smo opozorili na nujnost ukrepov radi preskrbe naše industrije s premogom iz rudnikov, ki leže na tujem ozemlju.

Pozneje smo prosili za ukinitve carine na premog. Našli smo polno razumevanje ter se je vprašanje carine prostega uvoza premoga ugodno rešilo. Obenem se je tudi primerno znižal prispevek za asanacijo bratovskih skladnic.

Naša velika

železarska podjetja,

ki so dobavljala našim kovinskim obratom surovine in polizdelke, so ostala na tujem ozemlju.

Ako se upoštevajo še obstoječe omejitve glede predelovanja železa in ostalih kovin, je razumljivo, da je kovinska stroka po pomanjkanju surovin še prav posebno prizadeta. Navzlic obstoječim težavam je uspelo zasigurati za našo industrijo pločevinaste embalaže primerne surovine v Italiji, tako da more ta pomembna industrija tudi danes obratovati, če tudi v skrčenem obsegu. Za posamezna podjetja kovinske stroke pa leži problem ne le v preskrbi s surovinami, temveč tudi v poiskanju novih trgovskih zvez za plasiranje izdelkov ter v prilagoditvi proizvodnje potrebam novega trga.

Kemična industrija

je na ozemlju Ljubljanske pokrajine še vedno dobro zastopana, vendar se bori z znatnimi težavami, ker je bila tako glede nabave surovin, kakor tudi glede prodajnega območja vedno navezana na inozemstvo, odnosno na kraje izven pokrajine. Medtem je uspelo zasigurati dobavo nekaterih surovin za kemično industrijo, kakor n. pr. bauxita iz Italije. Za nekatere druge surovine, kakor na primer za kosti in mezgro za izdelovanje kleja in kostno moko, so zaključene dobavne pogodbe za uvoz znatnih količin iz Hrvaške. Težje je prizadeta industrija mila, sveč, lanenega olja in firneža, kakor tudi nekateri drugi kemični obrati, katerih zaloge surovin so izčrpane ter njihova nadaljnja preskrba s surovinami še ni zagotovljena.

Naše največje podjetje

papirne stroke

je sicer ostalo na ozemlju Ljubljanske pokrajine, vendar je to podjetje odrezano od svoje lastne tvornice celuloze, ki je na tujem ozemlju. — Razne težkoče glede preskrbe zadostnih količin celuloze so na trajnem dnevnem redu. Prizadevamo si, da zagotovimo trajne in zadostne kontingente za uvoz celuloze od drugod. — Isto velja tudi glede uvoza lepenke in kartona za našo dobro razvito kartonažno in knjižgoveško industrijo, ki težko občuti okolnost, da nimamo na ozemlju Ljubljanske pokrajine niti ene tvornice lepenke in kartona. Pristojna mesta smo opozorili na težki položaj grafične stroke ter smo predlagali nekatere konkretne ukrepe za odpomoč, kakor n. pr. natis tiskovin in slično.

Usnjarska industrija,

ki je štela v bivši Sloveniji med najstarejše in najbolj razvite industrijske panoge, je v Ljubljanski pokrajini zelo okrnjena. Od 27 usnjarskih in čevljarskih tvorniških obratov jih je odpadlo na ozemlje Ljubljanske pokrajine samo 6. Slično kot usnjarska je prizadeta tudi tekstilna industrija. Od 82 tekstilnih podjetij, ki so obstajala v bivši Sloveniji, je pripadlo Ljubljanski pokrajini 14 podjetij, deloma srednjega in deloma manjšega obsega.

Tudi naša

hranilna industrija

posluje v znamenju neurejene preskrbe s surovinami. Industrija

mesnih proizvodov in konserv je morala svoje obrate zaradi pomanjkanja surovin znatno reducirati ter bo mogla tudi v bodoče, dokler bo trajalo vojno stanje, obratovati le v skrčenem obsegu. Isto velja tudi za podjetja, ki uporabljajo kot surovino moko in sladkor. Znatne bodo težave zaradi preskrbe naše pivovarniške industrije z ječmenom. Za mnoga podjetja hranilne stroke predstavlja važno surovino alkohol ter si prizadevamo, da si zasigramo za ta podjetja zadostne količine te surovine. Za industrijo kavinah nadomestkov je sicer zagotovljen uvoz primernih količin surove cikorije iz Hrvaške, vendar so težave radi visoke carinske obremenitve te surovine.

Od osem

električnih podjetij

bivše Slovenije so odpadla na Ljubljansko pokrajino 3 podjetja, pri čemur seveda niso upoštevalne lastne električne centrale raznih industrijskih podjetij. Naše naj-

večje električno podjetje, Kranjske deželne elektrarne, proizvajajo le manjši del električne energije, ki jo razpečavajo v lastnih hidrocentralah, ki se pa nahajajo po večini na nemškem ozemlju.

Ostalo električno energijo pa dobivajo Kranjske deželne elektrarne iz tujih električnih central. Redna preskrba našega področja z električnim tokom je zaenkrat odvisna od tozadavnega dogovora med Visokim Komisarjatom za Ljubljansko pokrajino in upravo nemškega ozemlja.

Drugi del poslovnega poročila, ki izčrpno obravnava vprašanja surovin za industrijo v pokrajini, objavimo prihodnjic.

*

Za nadzorstveni odbor je poročal g. Rudež ter predlagal razrešnico uprave, ki je bila soglasno sprejeta. Ko sta bila soglasno sprejeta tudi proračun in predlog uprave, je bila skupščina zaključena, ker ni bilo samostojnih predlogov in slučajnosti.

Predpisi o zbiranju starih kovin

Da se uredi zbiranje starega železa in drugih starih kovin za državne potrebe, je izdal Visoki Komisar naredbo, ki odreja:

1. Kdor koli ima staro železo vobče, tudi v obliki blokov, palic ali pogač od skupne teže najmanj dveh stotov, ali druge stare kovine do skupne teže najmanj petih kilogramov, jih mora prijaviti pri občinskem uradu do vstetega dne 13. avgusta 1941-XIX.

Prijave morajo obsegi podatke o zalozah na dan 11. avgusta 1941-XIX, o lastniku starih kovin in o kraju, kjer so.

Občine pošljejo prejete prijave Visokemu komisarjatu do vstetega dne 18. avgusta 1941-XIX.

2. Prepoveduje se predelava kovin v palice, bloke ali pogače brez predhodnega dovoljenja Visokega komisarjata.

3. Stare kovine, ki so zavezane prijavi, ostanejo na razpolago Visokemu komisarjatu in se brez njegovega predhodnega dovoljenja ne morejo ne otujiti ne prepeleti drugam.

4. Vendar se dovoljuje oddaja starih kovin tvrdkam, ki jih posebej pooblasti Visoki komisarjat in ki bodo plačevale cene, kakor jih določa posebni cenik, katerega morajo imeti izobešenega za občinstvo na dobro vidnem mestu.

Te tvrdke smejo po predpisih Visokega komisarjata dalje oddajati še uporabne stare kovine delavnicam in industrijam Ljubljanske pokrajine in shranjevati stare kovine za prelitje na ozemlju Kraljevine.

5. Dovoljeno je razen tega zbiranje vseh starih, železnih in ne-železnih kovin ter njih zlitin, kolikor gre za njih oddajo tvrdkam iz prednjega člena.

6. Pooblaščenec tvrdke morajo voditi poseben vpisnik prejema in oddaje, vidiran in kolkovan pri Visokem komisarjatu in v katerega morajo vpisati vsak dan vse opravljene posle.

Ta obveznost velja tudi za podjetja in delavnice, katerih delo daje odpadke zgoraj označenih vrst.

Iz italijanskega gospodarstva

Benetke bodo središče tranzitnega prometa ne samo iz Severne Italije, Švice in Nemčije, temveč v neki meri celo Srednje Evrope, ko bo dovršena 510 km dolga plovna žila med Benetkami in Milanom, ki se bo končala pri Locarnu onstran Lago Maggiore. Zemljepisni položaj Benetk je za to nalogo zelo ugoden, ugodnejši od položaja katerega koli drugega pristanišča, tudi od Marseille, kar se tiče tranzitnega prometa za blago, prihajajoče iz Sredozemlja in Crnega morja. To se vidi iz naslednjih števil: pot Benetke—Suez je dolga 1405 morskih milj, Marseille—Suez pa 1597 morskih milj. Pot Benetke—Odesa je dolga 1515 morskih milj, pot Marseille—Odesa pa 1725 morskih milj. Te številke kažejo, da so Benetke določene, da bodo nekoč postale veliko središče tranzitnega prometa Švice in Nemčije z Levantom in kraji onstran Suez.

Radijska razstava bo v Milanu

Ze v 24 urah

barva, plesira in kemično snanji obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika sragee, ovratke in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

od 6. do 14. septembra v palači za stalne razstave. Navzlic težavam, ki jih ima v sedanjem času radijska industrija, je bilo vendar sklenjeno, da se razstava priredi. Po številu bo trinajsta. Radio se je izkazal tudi v vojnem času s svojimi velikimi odlikami. Posebno važen je kot propagandno orodje, prav tako pa tudi kot vzgojno sredstvo. Razstavljeni bodo novi modeli radijskih sprejemnih aparatov in izpopolnjeni z vsemi pridobitvami radijske tehnike.

Za namakanje pokrajin okrog Alessandrije so napravili načrt, ki predvideva zgraditev velikanskega jezusa, ki bo imel za 120 milijonov kubičnih metrov vode in bodo mogli iz njega s pomočjo strojev namakati okrog 25.000 hektarjev zemlje v trikotu Tortona—Novi—Alessandria. Obenem so izdelani načrti za namakanje še drugih pokrajin. Pri tem bodo izrabili razne reke, zlasti pa dotoke reke Pada.

Koks, ki so ga morali doslej uvažati, so začeli v Italiji pridobivati iz domačega lignita. Destilirajo ga v Terni. S tem se bo mnogo prihranilo pri uvozu tujega premoga in koks.

Kruh s primesjo grozdja in fig se uvaja v Italiji. Peka bo neomejena in nova vrsta kruha, ki se imenuje »pinze«, ne bo na karte.

Razstava tkanin in domačega avtarkičnega nakita bo 20. t. m. odprta v Benetkah.

Uvedba kontrolne pristojbine za nekatere vrste blaga

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, glede na svojo naredbo z dne 26. junija 1941-XIX, št. 54, odreja:

Člen 1. — Za vse blago, ki je zavezano kontrolni pristojbini po naredbi z dne 26. junija 1941-XIX, št. 54, morajo prodajalci v dogovorih, prodajah in računih uporabljati določene cene in ne da bi navedli znesek kontrolne pristojbine.

Člen 2. — Pristojbina se določa še za sledeče blago, namenjeno za izvoz (za stot Lir):

Stare kovine, tudi v obliki blokov, palic in pogač: železo in jeklo 14.—, lito železo 10.—, svinec 25.—, cink 25.—, bron 150.—, baker 200.—, med 200.—, aluminij 100.—, Klej, mizarski 20.—.

Papir: 1. bel, neglajen: a) v valjih 20.—; b) drugi, nečrtan 30.—; 2. ovojni 25.—.

Strojene kože, brez dlake: 1. volovske, kravje in konjske: a) za podplate 100.—, b) druge 250.—; 2. telečje, junicje 500.—; 3. ovčje, svinjske in druge male 750.—. Gobe, suhe 50.—.

Člen 3. — Pobiranje kontrolne pristojbine je poverjeno carinskemu ravnateljstvu, ki ga opravlja po svojih organih in podrejenih uradih.

Pobrane vsote se morajo odvajati Hranilnici Ljubljanske pokrajine za račun »Izravnalnega sklada za gospodarsko ureditev«, na razpolago Visokemu Komisarju.

Člen 4. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana 9. avgusta 1941-XIX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Gospodarske vesti

Stavbna družba d. d. v Ljubljani objavlja v »Službenem listu« svojo bilanco za preteklo leto. Družba je izvedla valorizacijo zemljišča in je valorizacijski dobiček v višini 1.42 milijona dinarjev uporabila za odpis izgube iz prejšnjih let. Račun izgube in dobička izkazuje preostanek dobička po valorizaciji v višini 257.000 din, ki se prenese na novi račun. Pri nespremenjeni delniški glavnici 1.5 milijona dinarjev je postavka upnikov nazadovala na 7.8 milijona dinarjev (prejšnje leto 13.9), vzporedno pa je nazadovala postavka nedovršenih stavb na 1.7 milijona dinarjev (7.8). Knjižna vrednost zemljišč znaša sedaj preko 4 milijone dinarjev.

Maksimalne cene za kože v trgovini na debelo je pooblaščenec za gospodarstvo v Srbiji določil (v dinarjih za kg) takole: soljene težke goveje kože 18.40—23; soljene kože pitanih volov 27.60; soljene kože nepitanih volov 21; soljene telečje kože 29—31; kože jagnjet 50; ovčje kože 40; kože koze 42 in kože kozličkov 42 kos. Cene veljajo za blago fob Belgrad prvorazredno blago. Za blago druge vrste so dovoljeni odbitki 10% pri kozah velikih in 25% pri kozah malih živali, pri blagu tretje vrste pa 20% pri kozah velikih in 50% pri kozah malih živali, izvzemši kozličke.

Srbsko žitno ravnateljstvo, centrala za uravnavanje prometa z žitom, krmo, stročnicami in oljaričami je izdalo odredbo, ki vsebuje točno določene smernice za gospodarjenje z letošnjo letino. Določene so količine živeža naštetih vrst, ki jih lahko obdrže producenti za sebe, to je za lastno uporabo, ostane pa morajo prijaviti omenjeni centrali. Žito in drugi pridelki so porazdeljeni v več kategorij, za vsako kategorijo posebej pa so določene cene.

Paroplovna družba Jugoslavenski Lloyd je prenesla svoj sedež iz Splita v Zagreb, kjer je izvršen vpis v trgovinski register. Družba, ki je spremenila svoj naziv v Preko-morski Lloyd, ima delniško glavnico 120 milijonov din. Kot generalni ravnatelj in glavni delničar vodi družbo kakor doslej Božo Banac. Prav tako je prenesla v Zagreb svoj sedež posestrimska družba. Prekomorska plovilna d. d., ki je imela doslej sedež na Sušaku (glavnica te družbe znaša 10 milijonov din).

Romunski kovanci po 50 in 100 lejev so bili vzeti iz prometa ter bodo nadomeščeni z bankovci. Kovance bodo pretopili ter porabili v vojni industriji.

Glavna zveza nemških kmetijskih in obrtnih združenj za Hrvaško je bila ustanovljena in ima svoj sedež v Osijeku.

Hranilnica Banovine Hrvatske v Zagrebu je spremenila svoje ime in se odslej imenuje »Hranilnica neodvisne države Hrvatske«.

Naročajte »Trgovski list«!

Vpisovanja v trgovske šole

Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Popravni izpiti bodo dne 26. avgusta po razporedi, ki je objavljen na razglasni deski. — Prijave za vpis v I. razred šolskega leta 1941./42. sprejema ravnateljstvo dne 27., 28. in 29. avgusta med 8. in 12. uro. Definitivni vpis v I. in II. razred bo 1., 2. in 3. septembra med 8. in 12. uro. Vse natančnejše je razvidno iz objave na razglasni deski. — Šolsko leto 1941./42. se bo pričelo dne 22. septembra s sv. mašo ob 9. v trnovski cerkvi.

Vpis na Drž. trgovsko akademijo v Ljubljani. Prijave za vpis v I. razred sprejema direkcija do 28. avgusta. Sprejemni izpit iz francoščine za absolvente meščanskih šol je ukinjen. Popravni izpiti bodo 30. avgusta po sporedu, ki je razglašen na uradni deski. Vpisovanje v vse štiri razrede bo 1., 2. in 3. septembra od 9. do 12. ure. Podrobnosti na uradni deski.

Prijave za vpis na Abiturientski tečaj Trgovinsko-industrijske zbornice na Drž. trgovski akademiji v Ljubljani sprejema direkcija Trgovske akademije vsak dan do 27. septembra. Predavanja se prično 1. oktobra ob 8. uri.

Gospodarstvo z mlekom

Visoki komisar je izdal predpise o trgovini in predelavi mleka. Ti predpisi ne bodo koristili samo potrošnikom, temveč tudi razvoju mlekarstva. O tem je objavil zadnji »Kmetovalec« članek »Mlekarstvo Dolenjske na novi poti«, ki ugotavlja, da zahteva položaj Ljubljanske pokrajine nove smernice v vseh panogah gospodarstva in da bo imelo gospodarstvo z mlekom še posebno važnost. Iz članka posnemamo:

Z novimi predpisi bo odpravljeno posredništvo in šušmarstvo, ki je toliko škodovalo razvoju našega mlekarstva ter bo nadomeščeno s solidnim trgovanjem in strokovnim predelovanjem. Poleg tega bo v bodoče prepovedano izdelovanje masla za prodajo pri posameznih producentih mleka in bo to opravilo preneseno in skupne večje obrate, kjer bo dana tehnična možnost za izdelovanje kakovostnega blaga.

Na tej podlagi bo mogoče zgraditi solidno mlekarstvo organizacijo v vsej pokrajini, ne samo za sedanje izredne potrebe potrošnikov, temveč tudi za bodoče normalne razmere. Šele z razvojem mlekarstva bo dobila Dolenjska pravo živinorejsko lice, ki ga sedaj kljub dobri živini ni imela. Nova naredba daje možnost, da se osnujejo mlekarstva okrožja, v katerih bo soliden mlekarški obrt polagoma postal središče gospodarskega življenja in glavni vir rednih dohodkov kmečkih gospodarstev. Z uveljavljanjem naredbe pa seveda še ni storjeno vse in potrebno bo veliko dobre volje in sistematičnega dela s strani producenta-kmeta. Posvetiti bo moral večjo pažnjo oskrbi živine in stremeti za dosego čim boljših gospodarskih uspehov pri svoji živinoreji.

**KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE**

reg. zadr. z o. zav.

**LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6**

*

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrance, jurnale, šolske zvezke, mape, odeljalne knjižnice, risalne bloke itd.